

A TENGERPART

NAPILAP.

IV. évfolyam.

FIUME, vasárnap, 1907. november 10.

253. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
RIVA SZAPARY, ADRIA-PALOTA.

TELEFON 875. SZÁM.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . . 12 kor. Egy hónap . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Világosságot.

A magisztrátus végre egy nagyon szép kívánságra gerjedt. *Világosságot akart.* Igaz, hogy egyelőre csupán a kapuk aljára, nehogy a sötét esteli időben hazabotorkáló polgár könnyű és súlyos testi sértésekkel érkezzék fel a harmadik emeleti hajlékába. De mindenesetre egy hajnalsugár gyanánt tűnik fel ez a *reform* a város éjjelében, ahol eddig még nem volt világosság; ahol eddig a világosságnak mindenkor utját állták, mert itt az autonómjogok legfőbb védelméül is a sűrű sötétséget tekintették. A magisztrátus az ő „szentélyébe” be nem bocsát idegen isteneket imádó népet. Valamint a dalai Láma: határolja magát körül. *Statutum*-ának tüskégaival, amelyeken azonban alig van rózsza, s utját állja határtalan konservatívizmussal azoknak a törvényeknek a behozatalát, amelyek város életében egy egy újabb sugarat jelentenének, amiket azonban szerencsétlenségre, később alkotott meg a törvényhozás, mint a Statutumot, amelyről a corpus juris még csak nem is álmodik. Itt tehát a törvények istensége gyanánt a pusztá miniszteri rendeletek bálványainak a Statutum nem szilárd alakjának hódolnak be nemcsak a városiak, ami elvégre érthető, hanem az *államiak* is, akiket az előbbiek *idegenek*-nek szoktak nevezni. Ez már aztán nehezen érthető!

És ebben a kérdésben nekünk kellene egy kevés világosságot derengetni. Miért idegen Fiumében a magyar, ha nem Fiumében született? Husz, harmincéves fiumei magyar lakosokat ismertünk, aki azonban nem fiumei polgár, jóllehet szándéka volna ebben a dicsőségben fürödni. Azért nem lehet belőlük fiumei cittadino, mert a város közegei nagyon örködnék azon, hogy a mi szájunk ize szerint hazafiaknak nevezett emberek ne kerülhessenek a város intézőinek a sorába, amelynek révén aztán könnyen megeshetnék Fiumében az az injura is, hogy itt a törvényes rendelkezéseknek helyet engednének, amiről egyelőre még szó sincs.

Jöhét ide azonban akármiféle friuli kosaras, istriai majomtáncoltató, istenyilából ide származó ostrigahalász, vagy kefekötő: azokat tárva-tárt karok fogadják s garasukba se kerül, hogy a város polgárai lehessenek. És beleolvadnak a *nostra gente*-be, amelynek vezetését büszkébben hangoztatják, mint egykor a római polgár, az ő polgári jogait. Ezek az ide hanytvetett, a saját nemzedékeikből kimustrált figurák pedig leginkább harsogtatják a magyar ember fülébe, hogy ő neki hallgatás helye, mert ő *forestiere*, idegen! Tehát ennek a helyzetnek a kérdésében is kérve-kérünk egy szikrányi világosságot, akár a magisztrátustól is.

De nevezetes cselekedete volt a rappresentanzának az is, hogy a bérkocsik taksadíját hivatalos hatalma latbavetésével felszólta. A

pesti fiakkerosok, mint a tündérmeséről, szólhatnak egymás közt a *Stand-on*; Fiuméről, amely törvényhatósága révén gondoskodik arról, hogy a fiakkerosok el ne keseredjenek. Tíz-husz fillér különbséggel Fiumében kétszerannyi a taksa óránként, mint Budapesten! A fiumei bérkocsisok nyomoráról pedig, ami érthetővé tenné ezt az ujtást, szintén nem lehet beszélni, mert itt a nagy idegenforgalom révén is annyi utast lelnek, amennyit csak elbirnak. S tulságos sok iparendély sincs bérkocsisoknak kibocsájtva. A taksa felszólása mellett nem gondoskodhattak taksameterről, ami némi vigaszul szolgálhatna, mert a bérkocsisoknak Fiumében is van annyi eszük, hogy nem egy kocsizó ur órájával mérik a lerótt időt, hanem a saját csalhatatlan szerkezetű zsebórájukon. Egyelőre azonban, vizsgáljuk magunkat azzal, hogy a kapuk alját kivilágítja a magisztrátus. *Igazán, ennyit se vártunk tőle.*

— A „Villa Giuseppe” és a kivándorlási alap. A „Pesti Hírlap” érdekes eszmét pendít meg tegnapi számában. A közlemény azt hangoztatja, hogy Villa Giuseppe az államnak kell megvennie, még pedig a kivándorlási alaphoz. A közleménynek erre vonatkozó részét íme itt adjuk:

Az államnak a Cunard által fizetett illetékből s az utlevél díjából néhány százezer forint évi bevétele van s ez képezi a kivándorlási alapot, melynek rendeltetése az Amerikában nyomorba jutottak hazahozatala. Ugy tudjuk, hogy ez alap a két milliót meghaladja már s annélkül, hogy az állam más fedezet után nézne — e pénz felhasználásával megszereshetné a parkot.

E park parcellázása, paloták, villák, házak, állami intézetek építése, melyek tervbe és a költségvetésbe vannak véve — évekre adna munkát ezer és ezer munkás kéznek s felállítható lenne a foglalkoztató műhelyek telepe.

Évi 27 milliót fizet ki a kivándorló tömeg a hajóstársaságoknak, évi 7 milliót visznek ki Amerikába készpénzben a kivándorlók. Ha e tőke egy apró hanyadát lehetne ez itt maradó kivándorlók útján e műhelyekben tartani, mint forgó tőkét, az ország egyik legnagyobb humanus intézménye állana elő.

Az olasz munkásnyomor megtörésére ajánlotta fel annak idején Lucia Mózes nyolc milliót, hogy e pénz kamataiból foglalkoztató műhelyek létesüljenek, és ma milánó mellett egy város emelkedik, hol ezer és ezer munkáscsalád boldogul, kik másként nyomorognának amerikai városok fertőjében.

Ha ez az alap a kormánynak nem volna megfelelő, találhat más alapot. Ezer és ezer módja van egy állami szempontból bagatell üzlet megkötésére, hiszen Fiume ajánlata csupán 600.000 forint. Lehet, hogy a holdak számában tévedünk, de ez igazán nem fontos.

A fiumei József főherceg kertje legyen a magyar nemzet virágos kertje. Egy nemzeti érzelmeiben elhervadt városban viragozzék a hazaszeretet. Ezt csak úgy érhetjük el, ha a magyaroké a föld, ha magyar munkás talál itt munkát, ha a magyar állam parancsai e földterületen.

Séta a város körül.

Képek a rappresentanzából.

Ceruzajeggyzetek.

A fiumei városatyák tegnap megint ülészek. Az ülésnek tulajdonképpen semmiféle tárgya nem volt, de hát azért vagyunk Fiumében, hogy ezt is megérjük. S a tárgyaltan ülés mégsem volt olyan érdektelen, aminőnek kezdetben vették.

Sorra jöttek a podeszta bejelentései: Egy volt városi tanácsos meghalt. Elparentálja. A calabriaiaknak nem kell Fiume jószívűsége. Örömmel tudomásul veszik. Meglesz a szabályozási terv, jelenti a podeszta. Ezt azonban már nem hiszi senki. Mert a parlamentnek képzelt rappresentanza folyosóján azt beszélték, hogy a budapesti consigliere ministeriale-k nem azért jöttek Fiuméba, hogy szabályozási tervet tanulmányozzanak.

Jövetelük tulajdonképpen célja a határrendőrség életbeléptetésének előkészítése. S a rappresentanték azt mormogták maguk között:

— Igen, a regolamento, a trójai faló, a melylyel a határrendőrséget behozzák Fiuméba.

Már a karzat is tudja ezt és előre tombol az örömtől, hogy leszen ismét skandalum, demonstráció stb.

Az első két javaslatot Sirola Albert teszi a mlakai halászok és a plasszei polgárok érdekében. Meixner panaszát, hogy számos fiumei kereskedő nem respektálja a vasárnapi munkaszünetet, nem valami nagy tetszéssel fogadták. Mindjárt meg is jegyzik:

— Könnyű neki, mikor professzor.

S akkor veszem észre, hogy a derék rappresentanték között nem egy akad, aki kereskedő ember s aki szintén dolgoztatja az embereit vasárnap.

A podeszta jó tanácsát, amely szerint Meixner urnak a rendőrségnél kell jelentéstennie a dolgról, nem tudjuk lesz-e fogadtatja Fiumében nagyon sok kereskedelmi vállalat van, ahol vasárnap is dolgoznak. Így az elsők között van a nagy Hoffmann S. és V. Skenker és társák. De tudunk még más céget is, ahol még vasárnap is folyik a „gseft” s ahol még ezen az egy napon sincsen szabadsága a szegény tisztviselőknak.

Budapesten egy előkelő gabonacéget, amelynek Fiumében is van fiókja, 600 korona pénzbüntetésre ítélték, mert nyitva találták az irodáját. Ezt a példát kövesse a rendőrség. A nagy pénzbüntetéseket fölhasználhatja a rendőri nyugdíjalapra vagy más egyébre s elérí azt is, hogy a törvényeknek érvényt szerezzen. Mert a vasárnapi munkaszünet be nem tartása a törvény rendelkezésének a megszegése.

A rendőrséget egyébiránt reformálni fogják. Ezt jelentették tegnap a rappresentanzában. A városi magisztrátus elfogadta Fiume képviselőjének erre vonatkozó indítványát s a rappresentanza ki is választotta már a reform előkészítésére hivatott bizottság tagjait. Íme ezek a nevek ragyognak a bizottságban: Bacich Iulio, Bellen Andras, Dumicich Mátyás, Grosich Antal, Kuscher Nándor, Martich Angelo és Zaneta Riccardo. Szép nevek, jó nevek, csak a viselőik tizenhárompróbásak s ezért az ő reformjukban nem lehet köszönet.

Azután a napirend egyetlen tárgyát intéz-

ték el. Fölemelték a berkocsi árszabályt. Kocsismódra szidták a kocsisokat, hogy nem ismerik a várost, nem tudnak olaszul stb.

De azért az új tarifát megszavazták, mert hiszen megint a város közönségének az érdeke ellen kellett cselekedni.

S eában szívesen ki veszi a maga részét a fiumei magas testület.

Dongó.

UJDONSÁGOK.

— **Rappresentaza.** A városi képviselő-testület tegnap délután 6 órakor Vio Ferenc dr. polgármester elnöklésével ülést tartott. A polgármester megnyitva az ülést elparentálja *Lettis* volt városi ülnököt, aki a minap hunyt el egy trieszti szanatoriumban. Ezután jelenti az elnök, hogy a calabriaiak köszönik a város részvétét, de a felajánlott támogatást nem fogadják el. Közli Caccia Dominioni grófnak a városához ez ügyben intézett levelét, a melyben meleg hangon fejezi ki kormánya nevében a rappresentanza megnyilatkozott részvétét. A drágaság ellen alakított bizottságba kinevezték Bruss Armin, Dorigó, Duomich, Eidlitz, Foretich, Ossoinack, Martick, Smoquina A. F., Steinacker Artur, Werk, Ichel dr. Stupicoh Péter, Wranyczány báró és Zanella Rikárd. A polgármester közli ezután, hogy a belügyminisztérium, a kereskedelmi és földművelésügyi kormány kiküldött bizottsága e hó 11-én érkezik Fiuméba és Hartl Sándor dr. elnöklésével fogja a városi szabályozási terveket tanulmányozni.

Az elnök jelenti, hogy a kormányzó jóváhagyta Ossoinack János és Duomich városatyáknak a bellenőrző-bizottsága való megválasztását, utasítva a rappresentanzát, hogy a kinevezet az illető bizottság elnökével tudassa. A polgármester közli, hogy a belügyminiszter jóváhagyta a városi kórháznak 1908 évi költségvetését, amelynek költségeit 200.473 koronában állapították meg. A bejelentéseket a rappresentanza tudomásul vette. Ezután *Bacich Icilio* dr. azt javasolja, hogy a város a történelmi irattárát rendeztesse, a különböző történelmi jelentőségű iratokat fordíttassa le, hogy azok mindenki részére nyílt titkot képezzenek.

Sirola Albert a plassei polgárok érdekeinek a szószólója ezúttal a milacai halászosok és bárkások számára egy kis móló létesítését kéri a petróleum kikötőben, amelyet az új kikötői munkálatok során könnyűszerrel lehet létesíteni. A javaslatot a rappresentanza elfogadta. Ugyancsak Sirola Albert egy kis vásárcsarnokot kér a plasseiek számára. Ezt a javaslatot is elfogadták. Ezután a Szerpentina ut botrányos elhanyagoltságát teszik szóvá, majd Bruss Armin interpellál a koldulás ellenes egyesület dolgában, Meixner Ariur az ellen fakad ki, hogy számos fiumei kereskedő nem respektálja a vasárnapi munkaszünetet és a rendőrség nem tesz semmit ez ellen. A polgármester válaszában kéri az interpellálót, hogy nevezze meg azokat az eseteket a rendőrségnél, amelyekről tudomása van. (Mi is tudunk egész sereg kereskedelmi vállalatot, amely nem tartja zárva irodáit és egész vasárnapon át dolgoztatja az alkalmazottait. A cégeket a legközelebb nyilvánosságra fogjuk hozni. Szerk.) A városi tanács elfogadta a város képviselőjének azt az indítványát, hogy az autonómrendőrséget reformálják s erre a célra a rappresentanza bizottságot küldjön ki. A bizottság tagjaivá megválasztották: Bacich Icilio dr., Bellen Adrás dr., Dumich Mátyas, Grussich Antal dr., Kuscher Nándor dr. Martich Angelo és Zanella Rikárd. (Ezek a nevek biztos garanciát képeznek arra, hogy az autonómrendőrséget jól megreformálják! Szerk.) Ezután a berkocsisok árszabályairak fölemelését tárgyalták és kisebb vita után hozzá is járultak az árszabály fölemeléséhez. A vita során többféle panasz hangzott el a berkocsisok ellen. Egyesek szerint baj az, hogy a berkocsisok nem ismerik a várost és nem értik Fiume hivatalos nyelvét.

Az ülés este 8 óra 15 perckor ért véget.

— **A visszavándorlók telepítése.** Nagyon naiv és céltalan eszmében fúrad mostarabban a magyar gazdaszövetség. A magyar visszavándorlók telepítésére indít akciót, amelyet *Andrassy Gyula* gróf belügyminiszter is

támogat. Munkásközvetítő hivatalt létesít Fiuméban, amely már január elsején megkezdte működését. Arról azonban bizonyosan nincsen tudomása a belügyminiszternek, hogy eddig mi volt a gazdaközönség fiumei megbízottjának, *Ybl Félix* dr. munkálkodásának az eredménye. Ahány kivándorlótól megkérdezte, hogy kell-e neki állás, mindegyiktől azt a választ kapta, hogy ezse ágában sincs itthon maradnia és csak látogatónak vagy családjáért jött haza és néhány hét múlva újból visszatér Amerikába. Ha erről tudomása lett volna a belügyminiszternek, bizonyosan más intézkedést léptetett volna életbe. Mert a munkásközvetítő intézetnek nem lesz itt semmi keresni valója. Hiszen napról-napra növekszik azoknak a száma, akik elhagyják az országot. Nézzük csak a Cunard hajók statisztikáját. Az ünneki belőlük, hogy minden hajó megtelik kivándorlóval, sőt alig van rá esély, hogy két-háromszáz utas le ne maradjon hely hiánya miatt.

Igy fest a kivándorlás és a visszavándorlás képe s nem úgy, amint azt Budapesten az aktahalmaz között ülő urak maguknak képzelik. Visszavándorlás nincsen, csak annyiban, hogy minden hónapban néhány száz magyar ember hazatér övéi látogatására. Hogy oly hirtelenül kezd a Cunard hajókon felszökkenni a visszavándorlók száma, annak okát abban találjuk meg, hogy míg régebben Hamburgon és Rotterdamon át érkeztek a kivándorolt magyarok, addig most a Cunard magyar-amerikai vonalát kezdik mind-sűrűbben használni.

— **Térzene.** A 79. gyalogezred zenekara holnap vasárnap délben 12 órakor tizenét ad.

— **Nagy szénszállítmány.** Tegnap érkezett kikötőnkbe a „Fram” angol gőzös, a mely 3940 tonna szenet hozott Angliából a Braun Bernát és Társa cég részére.

— **Bayer Andor sodronykötélpálya terve.** *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszter, mint nekünk Budapestről írják, Bayer Andornak a fiumei állomás megkönnyítését célzó sodronykötélpálya tervének a helyszínén való tanulmányozására, valamint a tervek és költségvetések elkészítésére szakbizottságot küldött ki, amelynek tagjai Bayer Andor kir. mérnökön kívül *Zelovich* Kornél vasuti és hajózási főfelügyelő, *Gál* András magyar államvasuti főmérnök, továbbá *Simanek* Emil műegyetemi tanár, *Uray* Emil és *Medanich* Romuald vasuti és hajózási felügyelők. A bizottság tagjai most Fiuméba utaztak, ahol a létesítendő drótkötélpálya utvonalat és a pályaudvarnak szánt területet vizsgálják meg.

— **A pénzügyi bizottság** ma délután 5 órakor *Smoquina* A. F. elnöklésével ülést tart, amelynek legfontosabb tárgya a *Villa Giuseppe megvásárlásának a kérdése.* Ezenkívül néhány kisebb adminisztratív ügy szerepel a pénzügyi bizottság napirendjén.

— **A lépcsők kivilágítása.** Végre egy okos intézkedés a városi tanács részéről. Elrendelte ugyanis, hogy ezentul minden ház lépcsőjét este 10 óráig ki kell világítani. Ezt Fiuméban eddig csak igen kevés házban tették. A legtöbb ház lépcsőzete egyiptomi sötétben volt s az ember mindig aggódva gondolt arra a veszedelemre, amely a nyaktörő vállalkozással járt, ha idegen házban akadt estefelé valami dolga.

— **Hangverseny.** A hangversenyegyesület tegnap este tartotta harmadik ez idei estét a Corsia Deák-szálló nagytermében. Ez alkalomból *Döring* Ernő tanár violincellón, *Döring* Brauer Marianna zongorán játszották a híres mesterek operaszerezeit s mindegyiküket nagy tetszéssel fogadta a közönség. *Sippel* Margit szép éneke szintén megérdemelte azt az elismerést, amelyben a közönség részécsitette.

— **Husfogyasztási szövetkezet.** A vasutasok országos szövetségének fiumei fogyasztási szövetkezete most husfogyasztási szövetkezeti osztályt létesített, amely a szövetkezet mellék-helyiségében november 1-én nyílt meg. A husfogyasztási szövetkezet, amely olcsó áron méri a friss és kitűnő minőségű húst, már eddig is bizonyította, hogy életrevaló vállalkozás, amely megérdemli a közönség a támogatást. A

husáruda reggel 7 órától este 7 óráig áll nyitva a közönség szolgálatára. A húst a fogyasztási szövetkezet tagjai (vasutasok és állami tisztviselők) csak készpénz ellenében vásárolhatják.

— **Az anyakönyvi hivatal áthelyezése.** Az állami anyakönyvi hivatal helyiségeit a Via Andrassy 8. szám alól, a kormányzóság épületéből e hó 11-én a *Via del Porto* 1. sz. első emeletére helyezte át.

— **Braun Márkus Rooseveltnél.** A New-yorki Hungarian Republic Club évek óta mindig küldöttségileg tiszteleg Rooseveltnél ennek születése napján alkalmából. Ezidén is megjelölt a küldöttség október 26-án a Fehér Házban Roosevelt 49-ik születésnapja alkalmából. A küldöttséget Braun Márk is bevándorlási biztos vezette, aki nemrég tért vissza New-yorkba San-Franciscóból és a Csendes óceán-amerikai partjairól, ahová a washingtoni kormány a japán bevándorlási kérdés tanulmányozására küldte. Braun meleg szavakkal tolmácsolta a klub jókívánatait az elnök előtt s Roosevelt hosszabban társalgott a megjelentekkel s e közben szóba került az a magyar bankett is, amelyen haror év előtt az elnök is megjelent a „Little Hungary”-ban.

— **Well** — szölt Roosevelt — ha majd már nem leszek elnök és szívesen látok, megint eljövök az urához egy magyar vascsorára.

Persze, most az a kérdés, mikor lesz az, mert ki tudja ma megmondani, lesz-e Roosevelt most haromszor is elnök, vagy sem.

— **Andorfi pörrei.** Egy csomó rágalmazási és becsületsértési pör között a pozsonyi kir. törvényszék, mint felelőbírói bíróság most tárgyalta azt az ügyet is, amelyet *Fábry* János ny. főszolgabíró indított *Andorfi* Péter volt pozsony-fiumei szinigazgató ellen. Ismeretes az a harc, amely *Andorfi* Péter bukását követte. *Andorfi* társát, *Fábryt* okolta a bukásért, sikasztással s egyéb vádakkal illette, viszont *Fábry* sem maradt adós a vádakkal. Hirlapi, levélbeli és szóharc keletkezett a dologból, amelynek az lett a vége, hogy *Fábry* becsületsértés miatt feljelentette *Andorfit*, mert ez egy levélben azzal a kijelentéssel illette, hogy: „örög hülye”. A pozsonyi kir. járásbíró, amely elé az ügy került, büntősnak mondotta ki *Andorfit* a becsületsértésben, s 10 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen *Andorfi* fellebbezett, de a pozsonyi kir. törvényszék, mint felelőbírói bíróság elvetette a fellebbezést, s az elsőfoku ítélet helybenhagyta. *Andorfi* és *Fábry* különben a sajtóbírói ügyet is foglalkoztatni fogják. *Andorfi* ugyanis közvetlenül bukása előtt egy *röpiratot* adott ki, amelyben súlyos vádakkal illette *Fábryt*, aki ezekkel szemben a bíróságnál keres elégtételt. Viszont *Fábry* ellen van egy sajtó utján elkövetett becsületsértési pör folyamatban. *Fábry* ugyanis egy nyílttéri közleményt tett közzé, amelyben nem a legenyhébb szavakkal utasítja vissza *Andorfi* vádjait. Ez az ominózus *Andorfi-Fábry* társulás, amely mérhetetlen károkat okozott a pozsony-fiumei magyar színészet jóhírnevének, tehát még többször is fogja a fiumei és pozsonyi közönséget foglalkoztatni.

— **A világ leggyorsabb hajója.** Londonból jelentik, hogy a „Cunard Line” társasághoz beérkezett jelentések szerint a társaság új oceánjáró gőzöse, a „Mauretania”, legutolsó próbatúráján jobbnak bizonyult, mint a vele egy időben felépített testvérhajó, a mostanában sokat emlegetett „Lusitania”-nál. Az új gőzös menetsebessége a „Lusitania” gyorsaságát óránként 2 kilométerrel mulja felül.

— **Ingenyes esti tanfolyam felnőttek számára.** A helybeli m. kir. állami polgári fiúiskola tantestülete folyó évi november hó 5-től kezdődőleg négy havi időtartamra felnőttek számára ingyenes esti tanfolyamot nyit. Az előadások minden kedden és pénteken 7-től 9-ig tartanak és kiterjednek a polgári fiúiskola III-IV. osztályainak tantárgyaira. A tanítás teljesen díjmentes. Beiratkozni lehet az iskola igazgatójánál (Áll. iskolaépület, Via Ospedale 1. emelet) naponta délelőtt 10—12-ig.

— **Fenice szinkör.** A Fenice szinkörben esténként a Pathé Fieres párisi cég kinevmotográf felvételei szórakoztatják a közönséget a katonazenekar játéka melle.

TÁVIRAT. TELEFON.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, nov. 9. A képviselőház mai ülésén Návay Lajos elnököl.

Wekerle Sándor miniszterelnök Kossuth nevében terjeszt be előterjesztéseket.

Lengyel Zoltán indítványt terjeszt be az önálló nemzeti bank felállításának dolgában.

Ezután harmauk olvasásban elfogadják az alkotmánybiztosítékról szóló törvényjavaslatot, mely után az indemnitás fölött szavaznak.

Mikor Josipovic horvát miniszter az indemnitás mellett szavaz, a horvátok abcugolásban törnek ki. A függetlenségi párt részéről éljenzik a minisztert.

Összesen leadtak 172 szavazatot. Ebből igennel szavazott 142, nemmel 30. Az indemnitás törvényjavaslatot tehát általánosságban elfogadták.

Ugron Gábor indítványozza, hogy miután fontosnak tartja, hogy az országot ne kergessék az ex-lex-be, legjobb lesz, ha az indemnitást nem négy, hanem hat hónapra állapítják meg.

Lengyel Zoltán ellene szól az indítványnak. Szerinte nem kell obstrukciótól félni. A dolog mögött a létszámemelés lappanghat.

Ugron kijelenti, hogy erről szó sem lehet s ha csak az aggasztja Lengyel Zoltánt, akkor nyugodt szívvel szavazhat indítványa mellett, amelynek elfogadását kéri a Háztól.

Lorkovics, Vlád és Surmin beszélnek ezután Ugron indítványa ellen.

Lukinics, majd Supilo beszél, miközben az eleők jelenté, hogy kérvényt adtak be a névszerinti szavazásra. A Ház a szavazást a jövő ülésre halasztja.

Az ülés folyik.

A király egészségi állapota.

BÉCS, no. 8. A király egészségi állapota immár egészen helyreállott. Az ősz uralkodó teljen visszanyerte azelőtti frissességét és munkakedvét s ismét felvette régi napirendjét. A kik látják a felséget Schönbrunnban, azt mondják, hogy pompás színben van. Dacára a hideg időnek, a király naponként sétál a schönbrunni parkban.

Felemelt kamatláb.

BÉCS, nov. 9. Az osztrák-magyar bank a bank kamatlábát 5 százalékról 6 százalékra emelte fel. A banknak reménye volt arra nézve, hogy lesz szükség a bankkamatláb emelésére, de a pénzpiacon beállott vazarok miatt kénytelen volt az emeléssel élni.

Családi öröm a német trónörökösnel.

BERLIN, nov. 9. A német trónörökös neje fiúgyermeknek adott életet.

Az osztrák kormányválság megszűnt.

BÉCS, nov. 9. Az osztrák kormányválságot sikerült elsimítani. Az új minisztereket már holnap kinevezik.

Keresztényszocialista miniszter a Beck-kormányban.

BÉCS, nov. 9. Az osztrák politikai helyzetben fontos változások állanak küszöbön. Beck báró azt a kérdést intézte Weiskirchnerhez a képviselőház elnökéhez, hogy vajon hajlandó volna-e a kereskedelmi miniszteri tárcát elvállalni? Weiskirchner ugyan nem fogadta el az ajánlatot, de az ő megkérdése a kabinet újraszervezéséhez vezető első lépésnek tekinthető. A valószínűség arra mutat, hogy Gessmann dr udvari tanácsos fog a kereskedelmi minisztérium élére kerülni, az ujonnan szervezendő közmunkaminisztérium feje pedig Ebenhoch dr. képviselő, Felső-Ausztria tartományi kapitánya lesz.

Felelős szerkesztő: Murai Jenő.

Szerkesztő: Korcsmáros Nándor.

Kiadótulajdonos:

„A TENGERPART” lapkiadó vállalat.

A számarköhögést

a gyermekek ezen ismert rémét a SCOTT-féle Emulsio minden esetben sikeresen gyógyítja. A SCOTT-féle Emulsio a legjobb szer gyenge, beteges gyermekek gyógyítására, kiknek gyorsan visszaadja

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer vedjégyet — a hatást — kérjük figyelembe venni.

rózsás kerek arcukat.

Rendkívüli gyogysikere és erősítő hatása abban leli magvarázatát, hogy a legjobb, legtisztább és leghatásosabb anyagokból állítják össze, melyek a SCOTT-féle eljárás folytán izletes, könnyen emészthető Emulsióvá válnak.

A SCOTT-féle Emulsio felnőtteknek s agoknak époly jó és hatásos, mint gyermekeknek.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50. fillér.

Kapható a gyógyszerárakban.

Száraz és viiagos

Raktárhelyiséget

keresünk lehetőleg a punto franko közelében. Czim a kiadóhivatalban.

Előkelő helybeli cég részére kerestetik perfek

magyar s német levelező

(lehet nő is), a ki a gyors- és gépirásban is jártas. Olasz és francia nyelvet bírök előnyben részesülnek. Czim a kiadóban.

Angol — Privát leckék.

Nyelvtan, conversatio, levelezés. Eredeti, gyors és eredményteljes módszer. Sikeres tanítást biztosít angol anyanyelvű, egyetemet végzett tanár. Mérsékelt tisztelet díj. Leckeórak tetszészerinti időben. Szíves megkeresést kér: Charles de Cowie, via del Pino 8. III.

Elfogad fordításokat angolból és angolra, ová t á angol kereskedelmi levelezést.

Új műfestészeti-, vegytisztító- és mosó-intézet. Brott Lajos

Fiume Via Germania, (Mieuliné és Richtmann féle ház.)

Elvállal mindennemű tisztításokat, ugymint úri-, női- és gyermek-ruhát, kelméket, kezttyút, függönyöket és szőnyeget, valamint butorszövetek, piperéket, kézimunkákat műfestészeti és vegytisztítási célból mérsékelt árak mellett.

Háztól és házhoz szállítás. Levelező-lap elégséges!

A n. é. közönség pártfogását kéri

Brott Lajos műfestő.

Francia és olasz

nyelvet olesón tanit kitünő módszerrel bíró kisasszony. Czim: Piazza del Mercato Coperto 2. sz. III. em. balra.

Dedakin László

Első fiumei magyar borbély és fodrász terme az Adria palotában.

különbejáratu női fodrászteremmel

végez hajmosást, andolirozást mindennemű divatos fésülést és hajmunkát, manikur és pedicure munkát az üzletben és házhoz járva jutányos áron.

BOGDÁNY

SZERENCSEJE

PÁRATLAN.

A m. kir. szab. osztálysors-játékban nálunk nyertek:

602.000

koronát a 240. számra

602.000

koronát a 12698. számra

602.000

koronát a 85306 számra

602.000

koronát a 92044 számra

602.000

koronát a 98924. számra

400.000

koronát a 11119. számra

400.000

koronát a 76062. számra

200.000

koronát a 25534. számra

200.000

koronát a 27557 számra

200.000

koronát a 46006. számra

200.000

koronát a 92049 számra

100.000

koronát a 15630. számra

100.000

koronát a 20838. számra

100.000

koronát a 70169. számra

100.000

koronát a 79559. számra

100.000

koronát a 86860. számra

100.000

koronát a 94780. számra

90.000

koronát a 2407 számra

80.000

„ „ 27665 „

80.000

„ „ 60277 „

50.000

„ „ 36234 „

50.000

„ „ 93004 „

40.000

„ „ 2266 „

40.000

„ „ 395 „

40.000

„ „ 27539 „

40.000

„ „ 117255 „

és ezenkívül sok sorsjegy 30.000, 25.000, 20.000, 15.000 és 10.000 K nyert

BOGDÁNY S.

Fővárosi sorsjegyroda R.-T.

BUDAPEST, VI., KÁROLY-KÖRUT 20.

Huzás november 21. és 23-án

1/8 sorsj.	1/4 sorsj.	1/2 sorsj.	1/1 sorsj.
K 1.50	K 3.—	K 6.—	K 12.—

Vidékre utánvételt vagy az összeg előzetes beküldése után küldjük sorsjegyeinket.

FRUWIRTH & COMP.

Fényképészeti cikkek áruháza

WIEN, VI., Gumpendorferstrasse 9-11.

A legmodernebb fényképészeti cikkek dús választéka minden árban. — Alkalmi vételek. Nagyító intézet.

Leghatásosabb, legolcsóbb és teljesen ártalmatlan

FERTŐTLENÍTŐ SZER a Dr. Wittlin-féle világhírű

„DESODEROL-ZETA.”

Ez új találmányu szer pótolja a lysolt, naftalint, karb. It és feleslegessé teszi az összes eddig ismert rovarirtó porokat.

- „Desoderol Zeta” tisztítja a levegőt beteg- és gyermekszobákban, megóv fertőző betegségektől.
 „Desoderol Zeta” megöli a különböző betegségek csiráit, bakteriumokat és bacillusokat.
 „Desoderol Zeta” kipusztít minden rovar, úgy mint svábbogarakat, poloskát, molyt, hangyát és azok fészkeit.
 „Desoderol Zeta” megszabadít patkány és egerektől.
 „Desoderol Zeta” szagtalanít istállókat, árnyékszékeket, egyéb bűzös helyiséget és tárgyakat.

Nélkülözhetlen a háztartásban, nőknél és gyermekeknél testi ápolásra, orvosoknak körtermekben, iskolákban, laktanyákban, vendéglőkben, kávéházakban és magánlakásokban.

Egyedüli óvszer fertőző betegségek terjedésének megállítására, egyetlen gazda és állattenyésztő sem nélkülözheti. Biztos szer a sertésvész és lepfene terjedésének megakadályozására.

Utolérhetetlen hatása, permetezés módjára a peronoszpóra és bármilyen más név alatt ismert övényt pusztító rovar, hernyó és gombák ellen.

Gabona magvak elvetés előtt „Desoderol Zeta” oldatban való pácoltatásuk esetén féregmentesek maradnak.

„DESODEROL” vegyi termékek gyárainak magyarországi vezérképviselete!

Telefon. + BUDAPEST, Akadémia-utca 15. sz. + Telefon.

Raktár: FIUME, VIA CIOTTA 1.

TESSÉK KÉRNI ANTISZEPTIKUS DESODEROL SZAPPANT.

KALOGÉN

BRÁZAY, SÓSBORSZESZ
FOGKRÉMA LEGJOBB*

ALEXIN

LEGFINOMABB
NÖVÉNYZSIR
FÜZÉSRE-SÜTÉSRE
KIRÁNTÁSHOZ
25% SZAPORÁBB
MINDEN MÁS ZSIRNÁL
KÖNNYŰ EMÉSZTHETŐSÉGEÉRT
ORVOSILAG AJÁNLVA
CSAK E VÉDJEJEGYEL

ELLÁTOTT CSOMAGOT
!!FOGADJUNK EL!!

KAPHATÓ MINDEN FÜSZER
KERESKEDESBEN

Játszék ott, hol a szerencse a legnagyobb

GAEDICKE BANKHÁZÁBAN

mert ott nyerték eddig tényleg a legtöbb főnyereményt és pedig:

A nagy jutalmat 600,000 koronát a 62551. számra

a legnagyobb főnyereményt 400,000 koronát a 11119. számra

a legnagyobb főnyereményt 400,000 koronát a 28916. számra

a legnagyobb főnyereményt 400,000 koronát a 19406. számra

a legnagyobb főnyereményt 400,000 koronát a 33464. számra

továbbá 3-szor à 100,000, 90,000, 80,000, 70,000, korona. 5-ször 60,000, 50,000, 40,000, 30,000, 25,000 korona és 10-szer 20,000 koronát.

A XXI-ik magyar kir. szabadalmazott osztálysorsjáték I. osztályának húzása november hó 21. és 23-án lesz.

A következő főnyeremények sorolhatnak ki: esetleg 1 millió korona, továbbá 600,000, 400,000, 200,000, 2-szer à 100,000, 2-szer à 90,000, 2-szer à 80,000, 2-szer à 70,000, 2-szer à 60,000 stb. stb. korona.

A sorsjegyek ára:

Egész	Fél	Negyed	Nyolczad sorsjegy
12.—	6,—	3.—	1.50 korona.

GAEDICKE, Megrendelések lehetőleg postafordultával kéretnek.
bankház, Budapest, Kossuth Lajos-utca 11. sz.